

בעזה"ת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנת קודש

פרשת וישלח

תשע"ה לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון של אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשע"ו לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'

ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע

1335 - 48th Street

Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזה"ת

אור ליום ד' לסדר וישלה

תשע"ה לפ"ק

סעודת בר מצוה

של הבחור דוד יצחק אייזק בן הרב ישכר שלמה רייכמאן הי"ו

י"ב) ויחלום והנה שלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים וירדים בו, ואיתא בבעל הטורים, סל"ם בגימטריא סיני.

וביאור הדברים, כי כאן לאחר שלמד יעקב אבינו י"ד שנה בבית המדרש של שם ועבר, עמד להכנס למקום נסיון ושם להקים י"ב שבטי י"ה. וכדי לזכות לזה צריך להיות חלום של סל"ם בגימטריא סיני, היינו חלום וקיווי להקים בית נאמן בישראל שבביתו תהיה קבלת התורה כמו שהיה בהר סיני.

ויש להעיר, שיעקב אבינו שכב בהר המוריה, מקום העקידה, ואם כן מדוע נרמז בחלומו הר סיני.

ונראה על פי מה שסיפר א"ז זצוק"ל, דהנה הרה"ק מצאנו זצוק"ל היה מפורסם כגאון גדול בתורה, אבל

שמה ותענוג גדול לקחת חבל בשמחת בר מצוה כל כך חשובה, בנו של ר' שלמה הי"ו, הבחור הבר מצוה ששמו נקרא על שם אא"ז זצוק"ל, דוד יצחק אייזק.

הנה, האבות הקדושים היו המרכבה להשכינה הק'. וכשקוראים שם בברית מילה על שם הצדיק, לפעמים אין מתבוננים שבאמת יש בזה אחריות גדולה, כי אם כשיגדל יהיה בחור חשוב וירא שמים ובן תורה, והולך בדרכים הקדושים של השם שהוא נושא, אז הוא קידוש השם נפלא, ואם לאו ח"ו, אין זה דבר כל כך פשוט.

ובכן אינו כל כך פשוט לקרוא שם על שמו של צדיק יסוד עולם, כי מי שנושא שם קדוש כזה, צריך להיות מרכבה להשם שהוא נושא.

בפרשת ויצא כתיב (בראשית כ"ח

ו'הר ה'מוריה, כי לא מספיק להיות רק הר סיני, אלא צריך להיות מתן תורה וגם מסירות נפש של עקידת יצחק בהר המוריה.

ועל כן החלום של יעקב אבינו של סיני, היה דוקא על הר המוריה, להראות ולגלות, שכדי שתהיה שויות להר סיני, היינו עסק התורה, צריך להיות גם הר המוריה, מסירות נפש.

ועל כן לשכת הגזית היא בהר המוריה, כי סנהדרין הגדול יכול להיות רק במקום שיש עקידת יצחק, וכיון שיש הקדמה כזאת, יעקב אבינו, שהוא הפרי של עקידת יצחק (עי' זוה"ק ח"א קכ.), יש לו חלום, והנה סלם מצב ארצה, סלם בגימטריא סיני, וראשו מגיע השמימה, ולא אמר הפסוק עד היכן שראשו מגיע השמימה, כי ההמשך יכול להתעלות מעלה מעלה עד אין שיעור ועד אין חקר, כשיש הקדמה כזאת, והבן.

והנה, אמרו חז"ל (שבועות לט.) כל ישראל ערבים זה לזה, ואם שני כחות הללו של הר סיני והר המוריה, יכולים להגדל להיות יהודי כשר ותלמיד חכם וירא ושלם, ולהיות נחת וערב הנכון בעד כלל ישראל.

הרה"ק מרוזין זצוק"ל לא היה מפורסם בדורו כגאון גדול. ופעם נסע הרה"ק מצאנז להרה"ק מרוזין. כשחזר מהנסיעה שאל הגה"ק ר' שמעון סופר זצוק"ל, מדוע הוצרך גאון כמותו לנסוע להרה"ק מרוזין.

השיב הרה"ק מצאנז להגר"ש סופר, דהנה מצינו שבית המקדש נבנה על הר המוריה, ומדוע לא נבנה בית המקדש בהר סיני, מקום שנתנה תורה לישראל. אלא מכיון שבהר המוריה מסר יצחק נפשו על קדושת השם, שם נקבע לדורות להיות מקום השראת השכינה.

הוא הדין לעניננו, אמת שאני עוסק הרבה בתורה, אמנם הרה"ק מרוזין בכל עת ובכל רגע עומד וצוארו פשוטה ומוכן למסור נפשו על קדושת השם. ובכן שם הוא מקום השראת השכינה.

ועל כן לאחר מתן תורה כתיב (שמות י"ט י"ג) במשוך היובל המה יעלו בהר, כי הר סיני בלי הר המוריה אין לה המשך של קדושה.

ועל דרך זה פירש אא"ז זצוק"ל הפסוק (שמות ל"ד ל"ג), ויתן על פניו מסוה, מסוה ראשי תיבות ה'ר סיני

השמימה, עד היכן מגיע הכח של 'ערליכע חסידישע בחור' שהוא ירא שמים, איזה תלמיד חכם יכול להיות, ולאיזה מדריגות יכול להגיע, רק הקב"ה בעצמו יודע להיכן יכול להגיע בר מצוה בחור כמו דוד יצחק אייזק.

הנה, יש סיפור נפלא מגאון ליטאי שיש ללמוד ממנו דבר גדול. הראש הישיבה בישיבת טעלז, היה הגאון הגדול ר' מרדכי גיפטער זצ"ל. הרב גיפטער היתה הורתו ולידתו באמעריקא, שפתח הגמרא בפעם ראשונה בחייו בהיותו בן י"ד שנה, וכל כך נכנסה בו חשקת התורה והתמדת התורה, עד דכשהיה בן כ"ז גמר כל הש"ס בעיון עם חידושים.

בחדרו היו תלויים ארבע מסגרות, שלשה מהם היו בהם תמונות של גדולי הדור, דרך משל החזון איש זצ"ל, הגאון ר' אלי' לאפיאן זצ"ל או הגאון ר' אהרן קאטלער זצ"ל. ובמסגרת הרביעית לא היה שום תמונה.

שאל אותו אדם אחד, מדוע תלוי על כותל חדרו מסגרת בלי תמונה. השיב הגאון ר' גיפטער, המסגרת הרביעית היא בשבילי, שאם אמסור נפשי

ואיתא בספה"ק שפת אמת שהשמחה של בר מצוה, שניתוסף ערב לכלל ישראל. אמנם לא כל הערבים שוים, כי יש ערב כזה שהוא עשיר, ובכן יכול לשלם בעד הערכות לעת הצורך, ויש ערב שהוא עני ואביון.

וכשזוכים לבחור בר מצוה חשוב כמו דוד יצחק אייזק הי"ו, שהיראת שמים והמדות טובות וחשק התורה מאירים על פניו, הוא תפארת בעד האב והאם, וכל החשק של ר' שלמה הי"ו בכל רגע ובכל עת ובכל יום הוא שיהיו לו 'ערליכע חסידישע תורה' דיגע קינדער', ודבר זה נוגע בנפשו, אין זה רק הר סיני, אלא גם הר המוריה.

ומראש צורים אראנו, מהאבות החשובים הנמצאים אתנו, ה'זיידעס' ר' הירשל הי"ו, ר' אברהם רינגעל הי"ו, שהם המשך של דורות הקודמים, המשך של 'מסירות נפש יודין'. אביו של ר' הירשל היה 'מסירות נפש יוד' מלפני המלחמה, וידע מה זה מסירות נפש על שבת תורה ומצות.

ומסירות נפש אינו הולכת לריק, אלא יש לה קיום, שמזה זוכים לראות פירות מתוקים כאלה, וראשו מגיע

ותדע ששנות הבחורות נקראו בלשונו של האריז"ל ז' ימי הבנין, והגם שילד צעיר היושב בחדר, היושב ומצפה להפסקה בשעה י"א, מרגיש שהזמן ארוך מאד. אבל כשמתגדלים יותר, הימים השבועות והחדשים עוברים במהירות. וכן השנים מי"ג ועד עשרים עוברים במהירות.

ובכן צריכים להחשיב הזמן ולהשתמש בו כראוי, כי הדבר היחיד שיש לו לאדם שהוא באמת שלו, הוא הזמן שלו. ותנצל הזמן ללמוד תורה וספרי חסידות, להיות ירא שמים, לשמור המחשבה והעינים, שתהיה תמיד תפארת בעד אביך ואמך, הזקנים והזקנות, שכל אחד יהנה. ותהיה דוגמא בשביל החברים הנמצאים כאן, ובשביל החברים שבמקום קדוש שלנו, שכל אחד ילך אחריך וכל אחד יהיה לו ההרכבה כזאת של תורה ויראת שמים ומדות טובות וחסידות.

וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, שר' שלמה הי"ו יראה הרבה ליכטיגע יודיש נחת' מכל יוצ"ח שיחיו, יחד עם נו"ב החשובה תחי', ונלך לקראת משיח צדקינו, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

להיות גדול תורה, אז אוכל אני להיות התמונה שבמסגרת הרביעית.

מורי ורבותי, כל הבחורים הנמצאים הם 'חסידישע ערליכע בחורים' הלומדים ב'חסידישע ערליכע מוסד', כולכם לומדים בהתמדת התורה וחשק התורה וביראת שמים.

אבל עליכם להעריך עצמכם, לדעת מי אתם, ומי אתם יכולים להיות. הדבר הקשה ביותר הוא יאוש, ולא שייך אצל בני ישראל בני א"ל חי, לומר 'איך קען נישט', אלא צריכים לדעת 'איך קען יא!', אם רק נשתדל הקב"ה יתן סייעתא דשמיא בשביל הבחור הזה שיש לו החלום של סיני - סלם מצב ארצה, ובכן יזכה שתהיה ראשו מגיע השמימה.

ומעומק לבי אברך הבחור הבר מצוה, ברבים, שהשי"ת יעזור כשילך להחופה, יהיה לו כבר אולי כל הש"ס כבר למוד, ויהיה 'אויסגעווייגטע יראת שמים' דיגע חסידי'שע בחור', שלא רק הוריו וזקניו יתפארו בו, אלא כולנו נתפאר בו, ויהיה לנו תענוג הנפש שהיה לנו שותפות בזה האילן שנהיה לאילנא רברבא.

בעזה"ת

שבת קודש פרשת וישלה

תשע"ה לפ"ק

ליל שבת קודש

היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה. והקושיא מפורסמת, מדוע הוצרכו להמתין עד לשנה אחרת לקבוע הימים לחובה.

ויש לומר דאיתא בספיה"ק בני יששכר שהאור של נרות חנוכה הוא אור התורה. ועל כן אמרו חז"ל (שם כג): שהרואה מברך, כי בלימוד התורה צריכים לראות האותיות, ובכך נר חנוכה שהוא אור התורה, מברכים על הראייה.

ובתיב (משלי ו' כ"ג) כי נר מצוה ותורה אור, שהתורה הק' צריכה להיות באופן של אור, כי תורה ואור הם דבר אחד, וכמו שאמרו חז"ל (מגילה טז): אורה זו תורה, ומי שאינו מרגיש האור שבתורה צריך לשוב בתשובה. ועל ידי הדלקת וראיית נר חנוכה בשימת לב, יש לזכות להרגשה זאת שהתורה הק' היא אור.

ויאמר אם יבוא עשו אל המתנה האחת והכהו והיה המתנה הנשאר לפליטה. בהיותנו סמוך ונראה לימי האורה ימי חנוכה, נקדים מה שראיתי בשם הגה"ק בעל אבני נזר וצוק"ל להעיר על מצות נר חנוכה שמצות מהדרין מן המהדרין להיות מוסיף והולך. וקשה שבמצות דאורייתא לא מציינו גדר כזה שיהיה חובה לעשות מצוה בכל יום באופן של הוספה או גרעון מיום שלפניה, והמצוה היחידית שמצינו שיש שינוי בחיובה מיום ליום באופן של הוספה או גרעון, הוא מצות פרי חג הסוכות, ושם פוחתים והולכים, ובאמת דמשם יליף בית שמאי להיות מוסיפים והולכים, אך לדידן דנהגינן כבית הלל להיות פוחתים והולכים (עי' שבת כא:), צ"ב.

והנה, אמרו חז"ל (שבת שם) בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון וכו', בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא

ובכן אפשר לומר, שבמה שאמרו שבנר חנוכה מוסיף והולך, אין הכוונה שלאחר שמונת ימים מפסיקים מלהיות מוסיף והולך, אלא שיש המשך בכל השנה כולה של מוסיף והולך אחר ימי החנוכה, אך לא באופן של הדלקה גשמית, כי אם באופן של הוספה רוחנית על מאור התורה של נרות חנוכה.

ובכן יובן מה דאיאת בספה"ק שכל חודש כסלו היא חודש של אורה, כי במשך חודש כסלו, מגיעים להשלמה של אור התורה שנשפעה בחנוכה שעברה, עד שמגיעים להתחדשות החדשה של אור התורה בכ"ה בכסלו של השנה הזאת.

וזה יש לרמז מקרא קודש, אם יבוא עשו אל המתנה האחת והכהו, מרמז לזה שהיונים פרצו י"ג פרצות בבית המקדש, וכנגד זה זכו בני ישראל להארת נרות חנוכה שעל ידם ממשיכים י"ג מדות של רחמים. וביום ראשון של חנוכה מכוונים שם א'ל וכו', עד שביום שמיני מכוונים לשם נוצר חסד לאלפים.

ועל זה המשיך יעקב אבינו ואמר, והיה המתנה הנשאר לפליטה, אין והיה אלא לשון שמחה (ויק"ר י"א ז'),

ובכן אפשר לומר, שבמה שאמרו שבנר חנוכה מוסיף והולך, אין הכוונה שלאחר שמונת ימים מפסיקים מלהיות מוסיף והולך, אלא שיש המשך בכל השנה כולה של מוסיף והולך אחר ימי החנוכה, אך לא באופן של הדלקה גשמית, כי אם באופן של הוספה רוחנית על מאור התורה של נרות חנוכה.

ואפשר שעל כן המתינו עד לשנה האחרת, כיון שרצו לראות שבכל השנה כולה יש המשך של מוסיף והולך, ולא רק בימי חנוכה, ורק לאחר שעברה שנה שלימה וראו שבכל יום מוסיף והולך אור התורה של נרות חנוכה, קבעום בהלל והודאה, והלל והודאה לא היתה רק על נס חנוכה, אלא גם על זה שאורה היתה מוסיפה והולכת בכל השנה כולה.

ולפי דברינו נמצא שכ"ה בכסלו הוא שורש ברכה לכל השנה כולה, על ידי עבודת הכהנים הקדושים חשמונאי ובניו שיסדו היום טוב חנוכה. ומרומז בפסוק (במדבר ו' כ"ג) כה תברכו את בני ישראל אמור להם, היינו שיש ברכה שנמשכת לכל השנה מכח כ"ה, היינו מכח הנס חנוכה שהיתה בכ"ה בכסלו.

עמוד א') והיכן צונו מלא תסור, כי זהו כחן של דברי חכמים יתר על דברי תורה, שבדברי חכמים יש להם הכח לקבוע יום טוב, שההארה שלה יהיה מוסיף והולך בכל השנה, ודו"ק.

אופן ב'. באופן אחר יש לרמז

מענינא דיומא, ימי חנוכה. דהנה איתא בספרים שהמלאכים נקראים עומדים (זכריה ג' ז'), כיון שאין להם תלת פרקין ברגליהם, ואינם יכולים לישב.

ובזה יש להבין מה שאמרו חז"ל בשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל לעונותיהם של ישראל, כיון שאין להם כח הישיבה, וכן אין למלאכים המעלות של הלומד בישיבה, המבוארים בדברי חז"ל (עי' מגילה כא. וברש"י שם). וכן אין להם הכח לשבת אצל הנרות חנוכה.

ויש מחלוקת באיזה צד נגע המלאך בכף ירך יעקב (עי' חולין ז'), ועל פי אריז"ל נקטינן שהוא בצד שמאל, שפגם בפגם ההוד, והתיקון לזה הוא בנרות חנוכה, שאז יש עלייה לההוד, והוד נשפעת ישר מהמוחין בלי אמצעות זעיר אנפין.

היינו שנזכה להשמחה של חנוכה, כאשר כבר רמזנו בתיבת נשא"ר שהוא אותיות נ"ר א"ש, ומרמז להארת הנרות הללו – נרות חנוכה, לפליטה היינו שתצא מזה פליטה גדולה לכל השנה כולה.

ויש לרמז במה שאמר יעקב אבינו קטנתי מכל החסדים ומכל האמת, וכתב הספורנו וז"ל, קטנתי מכל החסדים, לא הייתי ראוי לכל אותם החסדים, ומכל האמת, הטוב שעשיתי עמדי בזכות אבותי וכו', עכ"ל. ויש לומר שמרמז למדת נוצר חסד לאלפים היינו שהקב"ה שומר ונוצר החסדים של האבות בשביל הבנים, ועל כן אמר מכל החסדים ומכל האמת, כי המדה השביעית שלפני נוצר חסד לאלפים, היא מדת ואמת.

ובבן בגשתינו להיום טוב של חנוכה, יש הכח של מוסיף והולך, ולשנה אחרת קבעום בהלל והודאה. ואפשר שזהו הכוונה במה שאמרו (שבת כג): הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידים חכמים, היינו שבכל ימות השנה הוא רגיל בנר, ועוסק בהארת נרות חנוכה.

וכן יש להבין מה שאמרו חז"ל (שם

הכיפורים הוא ברכה לבטלה.

והנה, יעקב אותיות י' עקב כנגד מדת היסוד שבתיקון מדת היסוד יתוקנו פגמים אלו. ובזה יש לפרש הפסוק, והיה אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, היינו שמלאך של עשו יכה גיד הנשה של יעקב אבינו, והיה המחנה הנשא"ר לפליטה, אותיות נ"ר א"ש שבמצות חנוכה יתוקן פגם ההוד, וד"ל.

אופן ג'. צריך האדם לפשפש במעשיו בכל עת, אמנם צריכים לדעת, שמי שחושב שהוא ישר לגמרי, הרי זה העקמימות הגדולה שיכולה להיות, כי אין עבודתו של אדם להיות בשלימות. ובני אדם טועים וחושבים שצריכים להיות בשלימות כזאת, שכמו שבסכין של שחיטה אסור להיות פגימה, גם בהם אינו יכול להיות שום פגימה, וזהו החורבן הגדול שיכול להיות.

כי צריכה להיות עבודה ודרך החיים של תשובה תמיד, להיות הולך ומתעלה מדריגה אחר מדריגה, אך לא לחשוב שהגיע או צריך להגיע אל השלימות, כי השלימות יהיה רק בתיקון השלם.

ועל כן בחנוכה כל המדות הן מדות שבהוד, חסד שבהוד גבורה שבהוד, תפארת שבהוד וכו'. ואיתא בכתבי האריז"ל, שיש לכוון בה' אחרונה של שם הוי"ה בברכת להדליק נר חנוכה, שהוא בניקוד חירק כנגד הוד.

ואפשר לומר שמהאי טעמא נגע שרו של עשו בכף ירך יעקב, שנתקנא ביעקב אבינו, שיש לו כח השיבה שתלוי בהכף ירך, מה שאין במלאכים. ואיתא בספה"ק מאור עינים שעל ידי נגיעתו של שרו של עשו, גרם שיהיה חורבן בית המקדש ויהיה תשעה באב, וכמו שכתבו המפרשים שיום תשעה באב כנגד הלאו של גיד הנשה, ולעומת זה יש יום הכיפורים שכנגד ברית מילה. ועל זה איתא בזוה"ק (ח"א קע.) כל האוכל בתשעה באב כאילו אוכל מגיד הנשה.

וגם אצל הצדיקים הגדולים, לא מצינו מי שחשב שהוא במדריגה כל כך גדולה, עד שאינו צריך לומר סלח לנו אבינו כי חטאנו, והיו צדיקים שעשו חשבון כמה עבירות יכולים לעבור מגמר תפלת נעילה, עד שמגיעים לברכת סלח לנו, ובכך ביארו שאין חשש שברכת סלח לנו במוצאי יום

כך צריך כל אחד ללמוד מהחשמונאים שלא להתיימש, אלא לשאוב בנפשו התחזקות שיהיו כל חייו דרך החיים של תשובה.

ובזה יש לפרש הפסוק, אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, היינו שהיצר הרע הצליח להכשיל האדם, כמו שאמרו צדיקים 'זאל ער דעשטיקט ווערן דערמיט', כי והיה המחנה הנשאר לפליטה, היינו שצריכים למצוא מחנה הנשאר שמזה יהיה לפליטה גדולה, והבן.

והשי"ת יעזור, שנזכה לקבל את היום טוב של חנוכה מתוך שמחה, לזכות למחשבות צלולות וברורות, וטהר לבנו לעבדך באמת, הן בתורה הן במצות הן בעניני עולם הזה, ונזכה לישוב הדעת ומנוחת הנפש, שנוכל לעבוד השי"ת בשמחה ובטוב לבב, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

כמו כן צריכים לעבוד תמיד על טהרת המחשבה, שלא יהיה מחשבות זרות כי אם מחשבות טהורות. וכמו שמצאו החשמונאים פך אחד של שמן טהור, המורה על דברים העדינים ביותר כי שמן הכשר למנורה, היא רק הטיפה הראשונה שיוצא מהזית, והדרגא שאחר כך, כבר אינו כשר כי אם למנחות.

והזמן שראוי להתבונן בענינים אלו הוא כשמגיעים ימי חנוכה, כי בנס חנוכה, לאחר שטמאו כל השמנים, ומצאו פך אחד שמן טהור המונח בחותמו של כהן גדול, היה מקום שיתייאשו הכהנים, וכי מה יכולים לעשות, הרי הכל חרוב ונחרב, ולא נשאר מאומה, המזבח צריכה להתחנך ואין להם כי אם פך שמן טהור.

אמנם החשמונאים לא נתייאשו ומצאו הנקודה של טהרה בפך שמן, ומשם הדליקו המנורה ומזה יצא ההתחדשות של היום של חנוכה.

קידושא רבה

לכבוד הבר מצווה של הבחור דוד יצחק אייזק הי"ו בן הרב ישכר שלמה רייכמאן הי"ו ושבע ברכות של החתן שמערייל קארניצער הי"ו, חתן הרב אליעזר דוב בער זואגעל שליט"א ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, ויאמר

ועקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך, קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לפני שני מחנות.

ותירץ האהבת שלום, וכדאי לקרוא לשון קדשו: ויש לפרש על דרך זה, דהנה איתא במדרש, והביאו רש"י ז"ל על פסוק זה, כי במקלי עברתי את הירדן, שנתן מקלו בירדן ונבקע הירדן, והיינו שמצד גודל בטחונו בהשי"ת נעשה לו נס, והנה בכאן בשעת חילוק המחנות ראה יעקב אבינו ע"ה אצל עצמו העדר בטחון, והא ראייה שהוצרך לחלק לשני מחנות מצד גודל הפחד מעשו, שזהו העדר בטחון.

וזהו קטנתי מכל החסדים גו', פירוש שיעקב אבינו ע"ה היה מצטער מאוד על שראה שנפל ממדריגתו, כי בתחלה במקלי עברתי את הירדן, מצד גודל הבטחון, ואולי לא אהיה כדאי להנצל מיד עשו, ולכן הוצרך לבקש הצילני נא, פירוש שביקש עזר מהשי"ת שיעשה לו נס אף שאינו כדאי, עכל"ק.

ובמה שכתב שנבקע הירדן בכח

ועקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך, קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לפני שני מחנות. רש"י כתב שיעקב אבינו הכין עצמו, לתפלה לדורון ולמלחמה. ויש להעיר על ההכנה שעשה יעקב אבינו למלחמה, שאם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, וכי זהו תקות המלחמה, שיהיו מוכים חצי הנלחמים ח"ו.

ובספ"ק אהבת שלום הקשה, במה שאמר יעקב אבינו קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לפני שני מחנות, דאיך אפשר להודות להשי"ת על חסדי ה' שנהיה לשתי מחנות, כי חסדי השי"ת היינו דבר שאינו תלוי בבחירתו של אדם,

זצוק"ל, בטחו"ן אותיות טו"ב ח"ן. ואפשר לפרש הכוונה שיש בחינה של בטחון במצב של חסד, והוא נקרא 'טוב' ויש בחינה של בטחון במצב של גבורה, כמו שהוצרך יעקב אבינו לשלוח מתנות למצוא 'חן' בעיני עשו.

וזהו שאמר יעקב אבינו, כי במקלי עברתי את הירדן הזה, היינו שאז היה לי בטחון בבחינת תפארת, אמנם עכשיו כשראה הרציחה של עשו, הוצרך לחלק בטחו"ן לשני חלקים היינו טו"ב ח"ן כנ"ל, כי עכשיו הוצרך גם לחלק הבטחון שבמצב של גבורה, היינו חן.

וביון שיעקב דא תפארת, נמצא שבמה שמחלק הבטחון שהוא תפארת, כאילו מחלק את עצמו. ועל זה אמר ואתה הייתי לשתי מחנות, וכדאי לאדם לשבור את עצמו לחצאין, ובלבד שלא יעזוב מדת הבטחון שלו.

וזהו שאמר יעקב, אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, והכה"ו עם אותיות י"ו, שהן חרבו של הקב"ה (ע"י מגן אברהם סי' תע"ג ס"ק כ"ט), בגימטריא ח"ן, היינו בחינת בטחון ששייך

האמונה פשוטה, מביאים בהערות למטה בשם אא"ז הבעש"ט זצוק"ל שעבר על הנהר דנעסטער על גארטיל בכח אמונה פשוטה, ולא השתמש בשמות, ואדרבה איתא שעשה כן כדי לתקן מה שפעם אחת השתמש בשמות.

ויוצא לנו מדברי האהבת שלום דבר נורא, שבמצב זה יעקב אבינו הרגיש בעצמו חסרון בטחון. ואולי יש להמתיק הדברים קצת. דהנה יעקב אבינו מדתו מדת התפארת, והתפארת היותר גדולה שיכולה להיות היא התפארת של בטחון להיות מנוחת נפשו באלקיו, כי אז אינו משתנה התפארת שלו לעולם, הן כשהוא במצב של חסד, והן כשהוא במצב של גבורה, תמיד יש לו הדרגא הזאת של מנוחת נפשו באלקיו.

והנה, איתא בבעל הטורים, כי במקלי עברתי את הירדן הזה, במקל"י בגימטריא גופ"ו. ויש לפרש הכוונה דאיתא בווה"ק (ח"א קנ"ג): יעקב דא תפארת, ולפי דברינו ספירת התפארת מתאימה לענין הבטחון. ותפארת כנגד אות ו' של שם הוי"ה ב"ה.

וכתב הרה"ק בעל בן איש חי

לבית של שאר בשרי ר' אליעזר דוב בער, שאין שם דבר אחר, כי אם תורה ויראת שמים וחסידות, ובכן הוא ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל, והשי"ת יעזור שיזכו לבנות בית נאמן בישראל באחזה בשלום ובריעות, וההורים וה'זיידע' יזכו לרוות מהם רב נחת דקדושה.

והבחור הבר מצוה, בן ר' ישכר שלמה הי"ו, אשר משקיע כל כחו עד דכדוכה של נפש יחד עם זו' החשובה תחי', שיהיו הבנים בני תורה ויראי שמים באמת. וכך היא דרכם של ה'זיידעס' ר' הערשל הי"ו והזיידע ר' יעקב פשעמיש הי"ו.

ובכן השי"ת יעזור, שעכשיו כשמגיע שבעת ימי הבנין, יזכה הבחור הבר מצוה דוד יצחק אייזק להתעלות בתורה וביראת שמים, ושמחה זו תהיה שבייל של שמחות לכולנו, ואלו שצריכים לזיווגים הגונים, ימצאו זיווגים הגונים בקרוב, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים, אשר עיקר מצות פריה ורביה, הוא רק בבנים כשרים, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

במצב של גבורה, כנגד יצחק אבינו, והיה המחנה הנשאר לפליטה היינו הבטחון במצב של פליטה, היינו במצב של חסד, בחינתו של אברהם אבינו, ודו"ק.

ברוך ה' זכינו לשמחת בר מצוה, ולשבת כלה, וכמו שאומרים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים, הרי שתורה ומעשים טובים שייכים גם לחופה.

והשמחה של בר מצוה, הוא מה שאומרים ברוך שפטרני מעונשו של זה, וזהו שמחה של מדת הגבורה, שנפטרים מעונשים, והבר מצוה בחור נעשה בר חיובא – ומזה נובע ה'חן' של הבחור הבר מצוה. ושמחת חתן הוא בבחינת 'טוב', כמו דכתיב (משלי י"ח כ"ב) מצא אשה מצא טוב.

וזוכים לשמחה אצל שאר בשרי הרב אליעזר דוב בער שליט"א, שהוא נכד אבותינו הק', ונכד אא"ז השיח אליעזר זצוק"ל. וברוך ה' זכה ליקח חתן, אשר הכרת פניו ענתה בו במדותיו התרומיות, וניכרת היראת שמים שלו, ונועם הליכותיו. ונכנס

סעודה שלישית

שבע ברכות של החתן שמעריל קארניצער הי"ו, התן הרב אליעזר דוב בער זואגעל שליט"א **ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחזן את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות, ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה.**

ועל זה אמרו יפשפש במשעיו, כי אמרו חז"ל (קידושין ט:): מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ועל ידי שיחשב לפני שיעשה המצוה, נמצא שיש לו שתי פעמים רמ"ח מצות עשה, והעשין הם יותר מהלאוין, עכד"ק.

ויש להוסיף רמז, דכשאדם מחשב לפני שעושה מצוה ועושה הכנה להמצוה במחשבתו, נמצא שמקבל עליו עול מלכות שמים, ועל כן ב' פעמים רמ"ח בגימטריא מלכו"ת.

ולדרכנו יש לומר באופן אחר, דכשאדם עושה מצוה באהבה וביראה, על ידי זה שעושה באהבה וביראה יש עלייה להמצוה, כי אהבה ויראה הם הכנפים של המצוה להעלות למעלה (תיקו"ז כה:). ובכן יש שני מלאכים בקיום המצוה, ויש שתי פעמים רמ"ח מצות עשה.

איתא בספיה"ק צבי לצדיק לבאר הפסוק (בראשית ל"ב ב'-ג') ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים, ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים.

דהנה כשאדם עושה מצוה באהבה וביראה, נבראים שני מלאכים, אחד כנגד אהבה ואחד כנגד יראה, ועל כן קרא שם המקום ההוא מחניים, כנגד שתי כתות של מלאכים, מלאכי אהבה ומלאכי יראה, עיי"ש.

ואמרו חז"ל (עירובין יג:): נמנו וגמרו, נוח לו לאדם שלא נברא משנברא ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו, ושמענו מאא"ז זצוק"ל בשם המהרש"א (עי' חידושי אגדות מכות כד), הכוונה במה שאמרו 'נמנו וגמרו', היינו שמנו המצות עשה והמצות לא תעשה, ומצאו

ושלחן ערוך ומטתו מוצעת, מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך, ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואפשר לומר דעל ידי שהמלאך רע מסכים להברכה, גם הוא נהפך להיות מלאך טוב, אלא שהמלאך טוב הוא המלאך שנברא מחמת שקיבל שבת מאהבה, והמלאך רע נהפך למלאך שנברא מחמת שקיבל שבת מתוך יראת שמים, ובכך כיון שקיבל שבת כהלכתה יש לו שני מלאכים – מלאך של אהבה ומלאך של יראה.

ובמו כן יש להבין מה דאיתא במדרש (תנחומא ויצא ג'), ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרונה, זהו שאמר הכתוב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, נאמר לשון רבים כנגד המלאך של אהבה והמלאך של יראה.

ואיתא מאא"ז הבעש"ט זצוק"ל, ששייך לתקן אהבה נפולה, אבל יראה נפולה אי אפשר לצאת ממנה דבר טוב.

ועל כן כתב אא"ז הרמ"ע מפאנו שלא שייך אצל בני ישראל בחינה של שליחות מן השמים על ענין של רציחה. ועל דרך זה כתב האור החיים הק' (בראשית ל"ז כ"א) שהשבטים

אבל מי שעובר עבירה, לא שייך שיעשנה מתוך יראה ואהבה יחד, כי אם ח"ו עובר העבירה מחמת אהבה, אין שם ענין של יראה, ואם עושה העבירה מחמת יראה, אין שם אהבה, ונמצא שמי שעושה מצות באהבה ויראה, הוא קרוב לשכר ורחוק מהפסד.

ובן יש להבין מה דאיתא במדרש (תנחומא ראה י"ג), לא תירא מביתה משלג כי כל ביתה לכוש שנים, אל תקרי שנים אלא שנים, העניק תעניק נתון תתן וכו'. ואא"ז מפרש בספה"ק צמח דוד בשם הגאון ר' שלמה קלוגר זצוק"ל הכוונה, שעל ידי שעושה המצוה פעמים, הרגל נעשה טבע, ושוב יש לו שכר מצוה בהאי עלמא, עיי"ש.

אמנם לדרכנו יש לפרש, כי כל ביתה לכוש שנים, היינו אהבה ויראה. ויש לומר שמהאי טעמא גופא צריכים לעשות המצוה באופן של שנים העניק תעניק נתון תתן וכו', כיון ששני פעמים הם כנגד אהבה ויראה.

ואמרו חז"ל (שבת קי"ט:) שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו אחד טוב ואחד רע, וכשבא לביתו ומצא נר דלוק

העונש, ומשם עולים ומגיעים לירא מהקב"ה בגין דאיהו רב ושליט, עיקרא ושרשא דכל עלמין.

ויש לרמוז בתיבות אהב"ה ירא"ה, אותיות א"ה שוות, ושאר האותיות הן ביר"ה, כי כשבנונים בית נאמן בישראל צריכים להיות תשוקה של מי הוא בעל הבירה (ב"ר ל"ט א'), ואם שואלים כן מהקב"ה יענה הקב"ה אני הוא בעל הבירה, ותהא הקמת הבית על אדני התורה והיראה, ודו"ק.

אופן ב'. איתא בשם ספה"ק צידה לדרך הטעם ששרו של עשו נגע דוקא בכף ירך יעקב, על פי מה דאיתא במשנה מסכת בבא בתרא (קלה:), שמת ונמצאת דייתיקי קשורה על ירכו, הרי שהיה הדרך להחזיק דייתיקי על הירך שלא יכירו אחרים איפה שהוא נמצא.

ויעקב אבינו החזיק על ירכו השטר שקנה הבכורה מעשו, וביקש שר של עשו ליטלה ממנו, ולכן נגע בכף ירכו.

ויש להוסיף על דבריו, דהגם שלא הצליח לקחת ממנו השטר דייתיקי, אבל איתא בזוה"ק (ח"א קע:.) שהפגם

השליכו יוסף אל הבור ולא הרגו אותו בעצמם, כי אם הם יהרגו אותו, לא יהיה בזה סימן שכך נגזרה מן השמים כיון שהם בעלי בחירה, אבל אם הנחשים ועקרבים יהרגו אותו הרי הם אינם בעלי בחירה, ויהיה בזה אות אמת שהוא מחוייב מיתה.

ומעתה יש לפרש הפסוק, ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, היינו גם אם יתבטל ח"ו מדת האהבה, וכמו שכתב הנצי"ב בספר רנה של תורה, שצריכים לזכות שהקב"ה יתן סייעתא דשמיא על תשוקת לבו שתכנס אהבת ה' בלבו. והיה המחנה הנשאר לפליטה, נשא"ר אותיות נ"ר א"ש, היינו יראת שמים, שיראת שמים צריכה תמיד להיות, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לג:.) אין לו להקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים לבד, וכתוב (דברים י"ב) מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שכל אדם מישראל יכול להיות לו על כל פנים יראת שמים, וכמו שאמרו (שם) אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא, וכל אחד יש בקרבו ניצוץ של משה רבינו.

ובבן כל אחד יכול להגיע ליראת הרוממות, מתחלה מתחילים ביראת

שלא יזכר שמו עליהם, וזהו שאמר הכתוב והיה אם יבוא עשו על המחנה האחת והכהו, היינו שירצה שרו של עשו להכות את הגיד הנשה של יעקב אבינו, לא רק שלא יצליח בזה, אלא והיה המחנה הנשאר לפליטה, היינו גם מה שאכן יפעול שרו של עשו במעשה קרח וזמרי, גם שם יהיה פליטה, ששם לא יזכר שמו של יעקב אבינו, ודו"ק.

אופן ג'. כתב הגאון הגדול ר' יוסף ענגיל זצוק"ל, לפרש

מה שאמר יעקב אבינו קטנתי מכל החסדים ומכל האמת, דהנה הלבנה היא בחינת מלכות, ויש לה בחינת הכנעה וענוה, כיון שאין לה מעצמה כלום, ועיקר ההשפעה למלכות הוא על ידי יעקב אבינו שהוא אות ו' של שם הוי"ה מדת התפארת.

וכאן הוצרך יעקב אבינו לעורר זכותו של דוד המלך שהוא בבחינת מלכות שמים. והענין בזה, דהנה כתיב קטנתי מכל החסדים ומכל האמת, וקשה איך ביקש יעקב מצד ה'אמת', אולי מצד האמת לא מגיע לו ישועה

ומבאר שמדת אמת האמורה כאן היינו בחינה של המשך, שאמת יש לה

של גיד הנשה הוא פגם בהדורות שעתידים לצאת מיעקב אבינו.

ומצינו בשני מקומות שיעקב אבינו ביקש שלא יזכר שמו על דורותיו, והוא במה דכתיב פרשת ויחי (בראשית מ"ט ו') בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי וגו', פירש"י בסודם אל תבא נפשי, זה מעשה זמרי וכו', אל יזכר שמי בדבר וכו'. בקהלם, כשיקהיל קרח שהוא משבטו של לוי את כל העדה על משה ועל אהרן.

ובבן אפ"ל שהגם שהמלאך לא נגע בהשטר שהיה לו ליעקב על ירכו, אבל נגע באותיות שלפני שטר ושלאחריהם, כי אותיות שלפני שט"ר הן רח"ק, אותיות קר"ח, והיינו מעשה קרח.

ואותיות שלאחר שט"ר הן תי"ש, ומרמז למעשה זמרי, דכתיב (במדבר כ"ה ט"ו), ושם האשה המכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא, סופי תיבות המדינית 'כזבי' בת' צור' ראש' אמות' בית' אותיות תי"ש, ואת ר' שהוא סוף תיבת שטר'. הרי בשנים אלו פגם שרו של עשו.

אמנם גם בזה ביקש יעקב אבינו

שמביא אא"ז בספה"ק צמח דוד בשם ילקוט ראובני שבאמת היה ראוי שיולד דוד עם יעקב, אלא מחמת קטרוג נחלף בעשו. ועל כן הוצרך כאן לכחו של דוד המלך להכניע עשו. ואמרנו עכשיו בזמר א'ל מסתתר, נא הק"ם מלכות דוד ושלמה, כי שם הק"ם הוא אחד מהשמות של שם ע"ב והוא השם של מלכות.

וזהו שאמר כאן יעקב אבינו, ק'טנתי מ'כל ה'חסדים, ראשי תיבות הק"ם, שבא לעורר כאן זכותו של דוד המלך, והיה כאן דוד מלך ישראל חי וקיים, ויעקב אבינו לא מת (תענית ה:).

ויש לקשר דבר זה למה שאמר הרה"ק בעל אמרי אמת זצוק"ל, לפרש הפסוק (דברים י"ז י"ח) והיה כשבתו על כסא מלכותו, שמרמוז על חתן הדומה למלך, והיינו וקרא בו כל ימי חייו, שיש להמשיך לכל ימי חייו, מימים נעלים אלה שהיה חתן.

והדרך להמשיך ימים נעלים אלו לכל ימי חייו, הוא על ידי מדת ההכנעה וענוה, דכשם שבשעה שנכנס תחת החופה בהכנעה וענוה והתבטלות,

המשך, והוא בבחינת מים שאינם מכזבים (עי' פרה פ"ח מ"ט).

ובמה שאמר יעקב אבינו 'ק'טנתי' מרמוז לבחינתו של דוד המלך, וכדאיתא בגמרא (מגילה יא.) דוד הוא הקטן, הוא בקטנותו מתחלתו ועד סופו, וכן איתא בגמרא ברכות (ה.) שדוד המלך הגם שהיה מלך היה נוהג בהכנעה וענוה, והיה שואל למפיבשת רבו, יפה דנתי יפה זיכיתי יפה חייבתי, וגם הוא בבחינת אמת, כיון שהוא בבחינת דוד לך ישראל חי וקיים (ר"ה כה.), עכד"ק.

ובאופן אחר יש לבאר מה שהזכיר יעקב אבינו מדת אמת, שהוא על דרך שהקשה אא"ז זצוק"ל מדוע הוי מדת ואמת אחת מי"ג מדות של רחמים. ואיתא בשם הגר"א לתרץ הכוונה דכמו שיש מדת חסד של אמת לגבי בני אדם, שעושים חסד בלי קיווי תשלום גמול, כן הקב"ה עושה חסד עם בני ישראל בלי קיווי של תשלום גמול, וגם לא תשלום גמול של שבח והודאה להקב"ה. וכך ביקש יעקב אבינו מהקב"ה, והבן.

נחזור לענייננו, שיעקב בא כאן לעורר זכותא דדוד, ויש לומר על פי מה

וצדיקים אמרו, שכל אלו הצדיקים שנקראים בתואר הרבי ר', כגון הרבי ר' ברוכ'ל, הרבי ר' אלימלך, הרבי ר' שמעלקא, יש על זה דין וחשבון אם לא קראו אותם בתואר הרבי ר'.

כשנכנס הרבי ר' ברוכ'ל לעיר מעזבוז, אמר מאיפה יהיה לו לברוך פרנסה, אלא ברוך אומר ועושה ברוך גוזר ומקיים. וצדיקים העידו, ששאר צדיקים מסרו נפשם בעד הרוחנית של בני ישראל אבל אא"ז הרבי ר' ברוך מסר נפשו גם בעד הגשמיות וגם בעד הפרנסות של בני ישראל.

ואא"ז צוק"ל היה מזכיר אא"ז הרבי ר' ברוכ'ל 'מיט גרויס פחד'. והוא דבר פלא שיומא דהילולא של הרבי ר' ברוך'ל ויומא דהילולא של המגיד הק' ממעזריטש צוק"ל, שהיו שני ממוסרי המסורה של אא"ז הבעש"ט, הם זה אחר זה, ביום ח"י וי"ט כסלו.

וברוך הוא לשון זכר, וברכה היא לשון נקבה, ובכך צריך להיות כמו שכתב רש"י בנוגע למחנה, שלפעמים משמש לשון זכר ולשון נקבה. כן כדי שיהיה ברוך וברכה, וצריכים להיות כלי מחזיק ברכה, כלי שלם ולא כלי שבור.

שהרי עומד עכשיו תחת החופה, ומוכן להקים בית נאמן בישראל, ומרגיש התבטלות גדולה, כן יהיה כל ימי חייו בהכנעה וענוה.

אמנם מאידך גיסא, צריכה להיות לו גם מדת המלכות, דאיתא בספה"ק ליקוטי מוהר"ן שכדי שישפיע אב תורה ויראת שמים ברוחניות והן גשמיות צריך שיהיה לו נקודה של מלכות, ואם לאו אי אפשר לו להשפיע. וכמו שהיה לדוד המלך מדת ההכנעה וענוה ואפילו הכי היה לו מדת מלכות, כך אב המקים ביתו צריך שיהיו שנים אלו משולבים יחד, מלכות וגם הכנעה וענוה.

ובכך יקיים והיה כשבתו על כסא ממלכתו, שלא יהיה רק חתן הדומה למלך, אלא יהיה מלך המשפיע בביתו.

והשי"ת יעזור שיזכו לבנות בית נאמן בישראל באחווה שלום וריעות, ושיהיה קשר של קיימא ובנין עדי עד בדורות ישירים ומבורכים, וההורים והזקנים ירו מהם רב נחת.

אופן ד'. בשבוע הבעל"ט חל יומא דהילולא של אא"ז הרבי ר' ברוך ממעזבוז צוק"ל.

הכלי מחזיק ברכה, וזהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, והבן.

והשי"ת יעזור, שכבר נזכה להשמחה השלמה של בנין בית מקדשינו ותפארתנו וביאת גואל צדק, שכבר תתקיים מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים (שמות י"ז י"ד), שלא ישאר זכר מעשו, אלא והיתה לה' המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

ווא"ז כתב בספה"ק דברי ברוך, כל"י נוטריקון כהן לוי וישראל, הרי שיש שלש מחנות בכני ישראל, כהנים לויים וישראלים.

ובזה יש לפרש, אם יבוא עשו על המחנה האחת והכהו, היינו שיהיה איזה ענין של פגם על ידי עשו באחת משלש מחנות אלו, כמו שהזכרנו בשבט לוי על ידי מעשה קרח, או על ידי המלחמה נגד החשמונאים בנס חנוכה, אז שאר המחנות משלימים

תוכן קצר

בר מצוה

ד"ה שימחה, האחריות של מי שנושא שמו של צדיק.
 ד"ה בפרשת, יש המשך של השראת השכינה על תורה, רק כשהוא
 בצירוף מסירות נפש.
 ד"ה הנה, כדי להתעלות צריך האדם להעריך עצמו.

ליל שבת קודש

ד"ה ויאמר, אור התורה של נרות חנוכה מאיר לכל השנה כולה.
 ד"ה אופן ב', תיקון פגם גיד הנשה בימי חנוכה.
 ד"ה אופן ג', עבודת טהרת המחשבה - להתחזק בכל מצב.

קידושא רבה

ד"ה ויאמר, דרגת הבטחון במצב של חסד, ובמצב של דין.

סעודה שלישית

ד"ה ויירא, העושה מצוה באהבה וביראה זוכה לשני מלאכים
 המשמרים אותו.
 ד"ה אופן ב', מעשה קרח ומעשה זמרי - תוצאה מפגם גיד הנשה.
 ד"ה אופן ג', יעקב אבינו ביקש לעורר זכות דוד המלך - דרך הנהגת
 הבית, בהכנעה המתובלת במלכות.
 ד"ה אופן ד', שבחו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזבוז זצוק"ל - בני
 ישראל הם כלי מחזיר ברכה על ידי כהנים ליום וישראל.

נפלאות מתורתך

ויהיו רחמיך מתגוללים על מדותיך:

[זמר 'יה אכסוף']

איתא בשו"ת הריב"ש (סי' קנ"ז) וז"ל, וכבר קרה לי בהיותי בסרקסט"ה, שבא לשם החכם הישיש דון יוסף ׳ שושאן ז"ל, אשר כבר ראיתי אותו בבלנסיא"ה, והוא היה חכם בתלמוד, וראה בפילוסופיא, והיה מקובל וחסיד גדול ומדקדק במצות, וביני ובינו היתה אהבה וחשק גדול. ופעם אחת שאלתי לו, איך אתם המקובלים, בברכה אחת מכוונים לספירה ידועה, ובברכה אחרת לספירה אחרת וכו'.

וענה לי, חלילה שתהיה התפלה כי אם לשם יתברך עלת העלות. אבל הדבר הזה כמו מי שיש לו ריב, ושואל מן המלך שיעשה לו דין, יבקש ממנו שיצוה אל היושב על המשפט שידין לו, לא שיצוה זה אל הסוכן הממונה על האוצרות, כי תהיה שאלתו בטעות. וכן אם ישאל מן המלך שיתן לו מתן, לא יאמר לו שיצוה אל השופט, אבל שיצוה אל הסוכן. וכן אם ישאל ממנו יין, יבקש שיצוה זה לשר המשקים, ואם ישאל לחם, יאמר לשר האופים, לא בהפך זה.

כך הוא בענין התפלה, שהיא לעולם לעלת העלות, אלא שמכוין המחשבה להמשיך השפע לאותה ספירה המתיחסת לאותו דבר שהוא מבקש עליו. כמו שתאמר, שבברכת על הצדיקים יכוין לספירה הנקראת חסד, שהיא מדת רחמים, ובברכת המינין יכוין לספירה הנקראת גבורה, שהיא מדת הדין וכו', עכ"ל"ק (ע"י בספה"ק דרך מצותיך להרה"ק בעל צמח צדק זצוק"ל, בשורש מצות תפלה, שמאריך בביאור דברי התשובה הזאת).

ויוצא לנו מדברי קדשו, שמעלה גדולה להמתפלל, שכשיש לו איזה בקשה יכוון להספירה או המדה ששייכת לאותו בקשה.

ועל זה מבקשים, שגם אם לפעמים טועים ומבקשים בקשה בכוונה לאיזה ספירה, הגם שהבקשה שייכת לספירה אחרת, ובכן אנחנו דומים למי ששואל מן המלך דרך משל שישפיע לנו מתנה על ידי השופט, ולא על ידי הממונה על האוצרות, אפילו הכי יהיו רחמיו יתברך מתגוללים חוץ למדותיו, וישפיע לנו ההשפעה שאנחנו מבקשים, הגם שהיתה לנו כוונה לספירה אחרת, בכל אופן ימלא הקב"ה משאלותינו במדה טובה ישועה ורחמים, והבן.

נפלאות מתורתך

אין עושיין נפשות לצדיקים דבריהם הן הן זכרונו:

[ירושלמי שקלים פ"ב ה"ה]

פירש בקרבן העדה, דבריהן, שאומרין דבר הלכה משמן זהו זכרונו. והכוונה שהגם שנוהגים לעשות נפש, דהיינו מצבה, על מקום קבורתו של נפטר כדי לזכור מקום קבורתו, אין צריכים לעשות מצבה על מקומו של צדיק, כי על ידי דברי תורתו הוא נזכר.

והטעם שנוהגים לעשות מצבה גם בקברו של צדיק, הוא לטובת החיים שידעו מקום מנוחתו וילכו להתפלל שם (עי' רש"י בראשית מ"ח ז').

והנה, איתא בכתבי האריז"ל (ליקוטי תורה טעמי המצות פרשת ויחי), שיש תועלת גדולה להנפטר על ידי שמקימים מצבה במקום מנוחתו, כי לאחר הפטירה נפשו של הנפטר משוטטת בעולם והחיצונים שולטים בה, וכאשר מעמידים מצבה באה הנפש לשרות על המצבה, ויש תיקון להנפש ומוצא מקום מנוחה, עיי"ש.

וידוע שנפש רוח ונשמה כנגד מחשבה דיבור ומעשה. ובכן יש לומר שעל כן אמרו אין מעמידים נפשות לצדיקים דבריהם הן הן זכרונו, כי הגם ששאר בני אדם יש תיקון לנפשם על ידי שעושים מצבה. נפשו של הצדיק יש לה תיקון באופן אחר, והוא על ידי שאומרים דברי תורה בשמו ומעוררים הרוח שלו, וכיון שמתעוררת הרוח שלו נזכרת הרוח גם מהנפש, ומגביה ומתקן הנפש. וזהו הכוונה שדבריהם הן הן זכרונו, היינו על ידי שאומרים דבריהם, יש זכרון גם להנפש, ויש לה תיקון ומנוחה נכונה, להמליץ טוב בעדינו.

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

וַיֵּרָא כִּי לֹא יִכַּל לֹו וַיִּגַע בְּכַף יָרְךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ עִמּוֹ:

די מלאך פון עשו האט געזעהן אז ער קען נישט באזיגן יעקב אבינו האט ער עהם אנגעכאפט ביי זיין דיכט.

שטייט אין די הייליגע ספר צדה לדרך, אז די דרך איז געוועהן אז מענטשן האבן געהאלטן שטרות צוגעבונדן אויף זייער דיכט. יעקב אבינו האט געהאט די שטר אז ער האט אפגעקויפט די בכורה פון עשו אויף זיין דיכט, און דאס האט די מלאך דא פראבירט אוועקצוכאפן פון יעקב.

אפשר קען מען זאגן אויף דעם א רמז, לויט וואס עס שטייט אין זוהר הקדוש, אז דורך דעם וואס די מלאך פון עשו האט געשעדיגט יעקב'ס דיכט, האט ער געמאכט א פעלער ביי יעקב'ס דורות.

רש"י אין פרשת ויחי זאגט אז יעקב אבינו האט געבעטן אז זיין נאמען זאל נישט דערמאנט ווערן ביי די מחלוקת פון קרח.

קען מען מרמז זיין, די אותיות פאר שט"ר אין די סדר פון די א"ב זענען די אותיות קר"ת, א רמז אז כאטש די מלאך האט נישט מצליח געוועהן צוצונעמן די שטר, אבער ער האט ליידער געמאכט א פגם ביי יעקב אבינו'ס אייניקלאך, אז ס'זאל זיין שייך די מחלוקת פון קרח אויף משה רבינו.

(סעודת שלישיית)

וּבֵית הַלֵּל אֲמָרִים, יוֹם רֵאשׁוֹן מְדֻלֵּק אֶחָד, מִכָּאן וְאֵילָף מוֹסִיף

וְהוֹלֵף:

בית הלל זאגט, די ערשטע נאכט פון חנוכה צינדט מען אן איין ליכט, פון דארט און ווייטער, טוט מען יעדער נאכט צוגעבן.

בית הלל זאגט מִכָּאן וְאֵילָף מוֹסִיף וְהוֹלֵף, פון דא און ווייטער טוט מען צוגעבן, ער דערמאנט נישט אז נאך די אכט טעג פון חנוכה זאל מען אויפהערן.

דוֹלָה וּמְטָקָה

קען מען אפשר זאגן, אז די ליכטיגקייט פון חנוכה איז די ליכטיגקייט פון תורה, און כאטש אז מיר צינדען חנוכה ליכט נאר אכט טעג, אבער פון חנוכה און ווייטער טוט זיך פארמערין די ליכטיגקייט פון תורה יעדער טאג פון די גאנצע יאהר, קומט אויס אז חנוכה באלייכט די גאנצע יאהר.

[ליל שבת קודש]

איך האב געהערט א שיינע מעשה פון א ליטווישע גדול, פון

וואס מ'קען זיך אסאך לערנען

די ראש הישיבה פון טעלזער ישיבה האט געהייסן הגאון רבי מרדכי גיפטער זצ"ל. רב גיפטער איז געוועהן א אמעריקאנע געבוירענע יונגל, וואס האט די ערשטע מאהל אנגעהויבן צו לערנען גמרא אין די עלטער פון 14 יאהר, ער האט זיך אזוי צוגעקלעבט צו'ם גמרא, אז ביי די עלטער פון 27, האט ער שוין געענדיגט גאנץ ש"ס בעיון, און אויך אנגעשריבן חידושי תורה אויף גאנץ ש"ס.

ביי הרב גיפטער אין צימער זענען געהאנגען 4 'פרעימ'ס, אין 3 פון די 'פרעימ'ס' זענען געוועהן בילדער פון פריערדיגע גדולים, אבער די פערדער 'פרעים' איז געוועהן ליידג אהן קיין שום בילד.

האט עמיצער עהם אמאהל געפרעגט, ראש הישיבה, וואס איז פשט אין דער פערדער 'פרעים'? האט ער געענפערט, די פערדער 'פרעים' איז מיר צו דארמאנען אז אויב איך וועל אויסנוצען מיינע כשרונות און לערנען און דינען דער אייבערשטער אזוי ווי עס דארף צו זיין, קען איך אויך אויסוואקסן א גדול וואס זיין בילד וועט זיך קענען געפונען צווישן די גרויסע גדולים.

יעדער ערליכע חסיד'ישע יראת שמים'דיגע יונגל און בחור דארף זיך לערנען פון די מעשה, מ'דארף שאצן אונזערע אייגענע ווערד, און וואס קען וואקסן פון אונז אויב מ'וועט נאר אריינלייגן כחות און אויסנוצען אונזערע כשרונות אזוי ווי עס דארף צו זיין, מיר קענען וואקסן גדולי ישראל וואס וועלין באלייכטן די גאנצע וועלט מיט הייליגקייט און צדקות.

[סעודת בר מצוה]

לזכרון עולם בהיכל ה'

קונטרס זז

מוקדש

לעיטוי נשמת

מרת גיטל בת ר' אלטר אביעזר ע"ה

תנצב"ה

הוצנח על ידי ידידינו הנכבד

ר' יששכר שלמה ריימאן